

Výroční zpráva Knihovny Václava Štecha a Infocentra Pod Velvarskou branou za rok 2023

ZPRACOVALA: ZOJA KUČEROVÁ A KOL.

**Knihovna
Václava Štecha
ve Slaném**

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KNIHOVNĚ

Knihovna Václava Štecha a Infocentrum Pod Velvarskou branou ve Slaném je organizační složka obce. IČO 002 34 877

Sídlí na těchto adresách:

Knihovna - Masarykovo náměstí 159, Slaný

- pobočka Slaný, Na Dolíkách, Rabasova 821
- pobočka Slaný, Dolín 140

Tel.: 312 522 238 | www.knihovnaslany.cz

Infocentrum Pod Velvarskou branou - Velvarská 136/1, Slaný

Tel.: 312 523 448 | www.infoslany.cz

Knihovna sídlí v budově Vlastivědného muzea na Masarykově náměstí. Budova je v majetku města.

V přízemí najdete studovnu s PC a regionální literaturou, oddělení pro děti a mládež s Klubem K (jediným multifunkčním prostorem, kterým knihovna disponuje a kde se odehrávají besedy, přednášky, školení aj.), oddělení pro dospělé čtenáře. Vstupní chodba je v maximální hojnosti využívána pro výstavy pro veřejnost.

ZAMĚSTNANCI

Počet zaměstnanců se v roce 2023 nezměnil. V čele knihovny stojí její vedoucí, dvě knihovnice ve studovně a ekonomickém odd., jedna v oddělení pro děti, tři v oddělení pro dospělé a v akvizici, jedna v akvizici, jedna na pobočce Na Dolíkách, půl úvazku uklízečka. Knihovna dále na DPP vyplácí měsíčně dalším dvěma osobám peněžitou odměnu za vedení pobočky na Dolíně a za balení a opravy knih.

HOSPODAŘENÍ

Schválený rozpočet pro rok 2022 byl 1 446 500 Kč.

Knihovna v roce 2023 splnila stanovenou kvótu příjmů, která byla 276 000 Kč.

Skutečný zisk roku 2023 byl ve výši 434 727 Kč a skládal se z příjmů za:

• čtenářské poplatky	226 540 Kč
• kopírování	13 612 Kč
• využití internetu	900 Kč
• burza – prodej vyřazených knih	25 379 Kč
• vstupné karneval	46 760 Kč
• vstupné – divadla	28 080 Kč
• vstupné – dílničky pro děti	10 140 Kč
• kurzovné – Babinec	3 030 Kč
• vstupné – Noc s Andersenem	2 200 Kč
• vstupné – besedy	34 820 Kč
• platby na účet	6 735 Kč
• platby kartou	34 601 Kč
• ostatní služby (balení, laminování atd.)	1 930 Kč

DOTACE

V roce 2023 získala knihovna finanční prostředky ve výši 15 000 Kč na podporu základních knihoven z rozpočtu Středočeského kraje, tematického zadání: „Základní knihovny – S knížkou do života“ na provoz babyklubu pro rodiče s malými dětmi do 6 let „Čítálek“.

NOVÉ KNIHY NEPLACENO

AKVIZICE

NÁKUP DOKUMENTŮ

Knihovna pravidelně nakupovala nové knižní akvizice, jimiž obohacovala svůj knižní fond.

Doporučený rozsah celkového objemu knihovního fondu jsou 2-3 knihovní jednotky na obyvatele města. Tento fakt se opírá o citaci knihovního zákona. Teoreticky by podíl výdajů na nákup knihovního fondu měl činit 10 % celkových výdajů na zajištění provozu knihovny. Zde je úzká provázanost se Standardem pro dobrou knihovnu, v němž je doporučena částka 30 až 45 Kč na jednoho obyvatele. Snahou je zaručit minimálně 7% obnovu knihovního fondu.

Výběr a nákup knih zajišťují pracovníce jednotlivých oddělení. V roce 2023 bylo pořízeno nebo získáno darem 2 315 nových knih, v celkové hodnotě 645 674,58 Kč. Z toho: knihy 551 227,28 Kč | časopisy 60 355,30 Kč | AV média 15 222 Kč | deskové hry 18 870 Kč. Darem jsme získali knihy v hodnotě 37 939 Kč. Všechny dokumenty byly řádně zpracované a zařazené do fondu.

Knihovna měla k 31. 12. 2023 **50 826** knihovních jednotek. Z toho 16 033 naučná literatura, 33 494 krásná literatura, 1 299 zvukových dokumentů .

Knihovna odebírá 118 titulů periodik, do nichž patří noviny a týdně či měsíčně vycházející časopisy.

VYŘAZOVÁNÍ FONDU | PRÁCE S KNIHOVNÍM FONDEM

Z důvodu omezené kapacity úložních ploch v regálech ve volném výběru i ve skladu je nutné poškozené, zastaralé a minimálně půjčované knihy z knihovního fondu vyřazovat. Dělo se tak pravidelně v průběhu celého roku. Celkem jsme vyřadili 2 304 exemplářů .

Některé vyřazené knihy byly umísťovány do "Knihobudek".

STATISTIKA

STATISTICKÉ ÚDAJE

Rok 2023 byl poznamenán vysokou inflací a nárůstem cen tzn. i u knih. To se odrazilo na počtu nově registrovaných čtenářů, kteří si knihu raději půjčí, než by si ji kupovali domů. Čtenáři chodí do knihovny primárně pro nové knihy, které v dnešní době stojí v průměru 450 Kč. Zde je hodně znát nárůst v počtu rezervovaných dokumentů. Jde především o novinky, např. na titul od P. Hartla čeká ve frontě **38** čtenářů. Za rok nám vzrostl počet vypůjčené beletrie o **3 158** knihovních jednotek. Na pobočce Na Dolíkách byla z důvodu dlouhodobé nemoci pracovnice po část roku významně omezena otevírací doba (o 104 hod. méně než v roce 2022), což také ovlivnilo celkovou statistiku.

ČTENÁŘI

V roce 2023 bylo celkem **2 723** registrovaných čtenářů, což je **o 80 více** než v roce 2022 a **o 439 více** než v roce 2021.

NÁVŠTĚVNÍCI

Návštěvníků knihovny bylo celkem **57 312**, což je **o 2 086 více** než v roce 2022 a **o 20 591 více** než v roce 2021.

VÝPŮJČKY

Vypůjčky dělaly celkem **132 766**, což je **o 838 méně** než v roce 2022 a **o 39 793 více** než v roce 2021.

PRŮMĚRNÉ VÝPOČTY

Průměrně bylo registrováno měsíčně **227** čtenářů, denně **11**.

Návštěvníků bylo **4 776** měsíčně a denně **239**.

Rukama knihovnic prošlo měsíčně **11 064** knih a denně **553**, za hodinu je to cca **62** knih.

AKCE

Za celý rok bylo uspořádáno **191** kulturních akcí, na které přišlo **5 087** účastníků a **123** vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo **2 289** návštěvníků.

Knihovna také ještě svůj prostor půjčuje jiným organizacím, které uspořádaly **9** akcí s **229** návštěvníky.

ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ ČTENÁŘE

V oddělení pro dospělé čtenáře se během roku zaregistrovalo 1 601 čtenářů, kteří si vypůjčili 93 988 knih (beletrie, beletrie pro mládež, naučná literatura, naučná literatura pro mládež, časopisy, deskové hry, AV média aj.)

Průměrně do tohoto oddělení přišlo 127 návštěvníků každý den a 17 každou hodinu. Denně bylo půjčeno 385 knih a za hodinu je to 52.

Za oddělení pro dospělé se konalo 66 kulturních akcí, které navštívilo 1 523 účastníků.

Velký zájem byl o besedu se spisovatelkou Alenou Mornštajnovou, kde jsme plně obsadili prostor Dividýlka v Hotelu Hejtmanský dvůr ve Slaném.

Vzdělávacích akcí bylo 23 a těch se zúčastnilo 294 posluchačů.

Velké oblibě a návštěvnosti se také těší výstavní galerie v chodbě knihovny, kde se každý měsíc prezentují jak místní umělci, tak zavedené spolky a organizace.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků nám zdarma půjčil výstavu Architektura českých knihoven a z místních umělců se hodně líbila výstava Psi od Kateřiny Hejretové a obrazy Terezy Kotek viz úvodní foto.

HRÁTKY S PAMĚTÍ

Knihovna Václava Štecha ve Slaném nabízí pravidelně trénování paměti seniorům 65+.

Cyklus se v knihovně koná jednou za měsíc, max. počet je omezen na 10 lidí.

Na žádost vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Slaný jsme zahájili cyklus Hrátek s pamětí pro seniory v květnu 2023 na POSEZu. Setkání jsou pravidelná v prostorách DPS Na Sadech 173, Slaný. Během nich si zábavnou formou senioři procvičí svou paměť i kognitivní schopnosti.

V roce 2023 se o školení v rámci trénování paměti zvýšil zájem z řad seniorů. Akce Hrátky s pamětí (20 lekcí) absolvovalo celkem 197 účastníků.

Kurzy vede knihovnice, nyní také certifikovaná lektorka Miloslava Najmanová, která v roce 2022 obhájila svou ročníkovou práci a stala se držitelkou certifikátu nejvyššího III. stupně trénování paměti.

Certifikát udělila ČESKÁ SPOLEČNOST PRO TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI A MOZKOVÝ JOGGING.

ODDĚLENÍ PRO DĚTI

První polovina roku 2023 se nesla ve znamení besed, lekcí a akcí pro naše malé a mladé čtenáře. Měsíc březen – Měsíc čtenářů je období, kdy je téměř každé dopoledne vyplněno informativní lekcí nebo prohlídkou knihovny. První velkou akcí roku 2023 bylo Knihovnické klání pro 5. a 8. ročníky základních škol. Po školních kolech následovalo klání mezi vítěznými školními týmy ve slánském kině. Záštitu převzali pan starosta M. Hrabánek a pan místostarosta R. Vondráček.

Jako každoročně koncem března proběhla Noc (večer) s Andersenem, a po ní začátkem června oblíbené pasování prvňáčků na čtenáře v muzejní kapli Zasnoubení Panny Marie.

O prázdninách se uskutečnila čtyři loutková představení pro děti, 2 turnusy příměstského tábora a dvě tvořivé akce pro děti a (pra)rodiče nazvané (NE)obyčejné léto s knihovnou.

S podzimem se opět rozběhly informativní lekce pro základní školy a také pro studenty Obchodní akademie Dr. E. Beneše, se kterou máme velmi dobrou spolupráci, stejně jako se slánskými základními a mateřskými školami. V říjnu, v rámci Týdne knihoven, proběhly besedy s ilustrátorkou Anetou Žabkovou. Navštívili ji žáci druhých tříd.

Posledními akcemi loňského roku byl Den pro dětskou knihu a soutěž O nejkrásnější vánoční stromček. Stroměčky nám jako vždy věnoval dlouholetý sponzor Lesy ČR. Téma bylo „Třpytivé Vánoce“ a výhru od našeho sponzora, společnosti Ekofrukt, a putovní trofej knihovny ve tvaru stroměčku získala družina 1. ZŠ Háje.

KNİHOVNÍ FOND

Během roku 2023 se opět obměňoval knihovní fond. Velmi žádanými jsou stále leporela pro nejmenší čtenáře a knihy Kouzelného čtení od firmy ALBI. Nabízíme také možnost zapůjčení několika ALBI tužek. U starších dětí se stále těší velkému zájmu komiksy manga a fantasy a detektivní knihy. Snažíme se poptávce vyhovět, jak jen to naše možnosti dovolují.

V roce 2023 jsme v Oddělení pro děti uspořádali celkem 86 kulturních a 68 vzdělávacích akcí s celkovým počtem 3 693 návštěvníků. V roce 2023 bylo vypůjčeno celkem 21 133 knihovnických jednotek.

ODDĚLENÍ PRO DĚTI – BABY KLUB ČÍTÁLEK

V průběhu roku 2023 se programu Čítálek zúčastnilo 741 dětí a rodičů. Zpravidla chodí 1 dítě a 1 rodič nebo prarodič. Mezi zúčastněnými byli i rodiče s dětmi, kteří do knihovny přišli poprvé na základě dobrých referencí od jiných rodičů, kteří chodí pravidelně. Navíc jsme pro maminky s dětmi připravili dva Čítálky během letních měsíců (červenec, srpen), o které byl nebývalý zájem.

Osvědčilo se nám, když se jedna lektorka kontinuálně věnovala jen určité konkrétní věkové skupině, program přizpůsobila složení a dovednostem dětí a další lekce poté plynule navazovaly. Odezvy od rodičů byly jen pozitivní. Na začátek nového roku připravujeme dotazník spokojenosti s obsahem jednotlivých lekcí, abychom nestagnovali a aby baby klub byl pro účastníky stále přínosem.

Uspořádat dvě speciální lekce (první pomoc u dětí a jóga pro děti) 22 + 12 účastníků se ukázalo jako dobrý nápad.

PROJEKT BYL V ROCE 2023 SPOLUFINANCOVÁN ZE STŘEDOČESKÉHO FONDU KULTURY A OBNOVY PAMÁTEK - PODPORA PROJEKTŮ V TEMATICKÉM ZADÁNÍ „ZÁKLADNÍ KNIHOVNY – S KNIŽKOU DO ŽIVOTA“

Středočeský kraj

STUDOVNA A REGIONÁLNÍ FOND

SLUŽBY

Studovna poskytuje svým uživatelům tyto služby: tisk (černobílý i barevný), skenování, kopírování, kroužkovou vazbu, balení knih, laminování a výrobu placek (buttonů). Tyto služby mohou využívat nejen registrovaní čtenáři knihovny, ale také příchodí návštěvníci, kteří registraci nemají. Dále jsou zde k dispozici nejnovější čísla časopisů, knihy z fondu studovny a z regionálního fondu. Využívat je možné také 3 PC s připojením k internetu. Čtenáři si zde také mohou vypůjčit ze širokého výběru CD, v roce 2023 se vypůjčilo 502 CD.

MEZIKNIHOVNÍ VÝPŮJČNÍ SLUŽBA – MVS

Mezi služby studovny patří meziknihovní výpůjční služba. Pokud nemáme v našem knihovním fondu knihu požadovanou čtenářem, objednáváme knihy z jiných knihoven. V roce 2023 jsme objednali 378 titulů z jiných knihoven.

WEB KNIHOVNY

Počet návštěv webové stránky knihovny za rok 2023 je **34 972**. Z webových stránek je možný vstup do našeho on-line katalogu, kde je možné si vyhledat a objednat nebo zarezervovat požadovanou knihu z klidu domova.

Na webové stránce knihovny je také přístupná on-line poradna, kde zodpovídáme dotazy našich čtenářů. Počet zodpovězených dotazů za rok 2023 byl 47.

DEN POEZIE

Festival Den poezie se každoročně koná v desítkách měst celé České republiky a již několik let patří k nejrozsáhlejším festivalům poezie v naší zemi. Připomínáme si den narození Karla Hynka Máchy.

POBOČKA NA DOLÍKÁCH

K 31. 12. 2023 jsme na **pobožce registrovali celkem 399 čtenářů, z toho 360 dětí do 15 let.** Pro vyučující s dětmi prvního stupně 3. ZŠ a družiny jsou na vyžádání připravovány různé čtenářské a zábavné programy, představovány nové knihy a vše jim předestíráno hravou formou. Pokračujeme i v projektu s „prvňáčky“, kteří si tak pěstují výrazné čtenářské návyky a navštěvují knihovnu i mimo tato pravidelná setkávání. Stejně jako v uplynulých letech děkujeme za báječnou spolupráci vedení 3. ZŠ, v jejíž budově pobočka sídlí a které nám v projektu výrazně pomáhá. Pro návštěvníky pobočky jsme v tomto roce **uspořádali celkem 27 kulturních akcí, kterých se zúčastnilo 693 návštěvníků a 15 vzdělávacích akcí s celkovým počtem zúčastněných 319 i přes omezení provozu pobočky z důvodu nemoci v druhém čtvrtletí roku. Celkově nás navštívilo 9912 návštěvníků.**

Na pobožce najdete veškeré kompletní služby, které knihovna poskytuje. Máme co nabídnout malým i velkým čtenářům. Obměna fondu je samozřejmostí a abychom upoutali i naši mladou generaci, doplňujeme nabídku o nově vydané komiksové zpracování literatury a zajímavé deskové hry na rozvíjení samostatného myšlení. Pro mladší čtenáře sledujeme trendy v sérii Kouzelného čtení s interaktivní mluvící tužkou.

V průběhu školního roku pokračovaly na pobožce rukodělné dílničky s Jiřinkou Vnoučkovou. Konaly se každý druhý pátek v měsíci. Při těchto milých setkáních se mohli malí i velcí návštěvníci naučit a v praxi vyzkoušet, jak je možné zajímavě tvořit z různých materiálů podle bohatého výběru knižních publikací, které má knihovna v nabídce. Tato aktivita se setkala s velkou odezvou, proto v ní pokračujeme i nadále. Naše pobočka Na Dolíkách celoročně vytvářela příjemnou atmosféru pro naše mladší čtenáře, kteří v ní trávili volný čas čtením, prohlížením a soutěžením. Žákům 2. stupně v neformálním, ale moderním prostředí poskytovala prostor pro vzdělávání a setkávání mimo vyučování. Odměnou naší práce je návštěvnost a pocit bezpečí, které naše knihovna poskytuje. Dospělým čtenářům jsme byli nápomocni při výběru knih a časopisů, učitelům ve vyhledání literatury potřebné k výuce.

Upoutávky na všechny aktivity zveřejňujeme na webu, Facebooku knihovny, ale i tištěnými plakáty.

INFOCENTRUM POD VELVARSKOU BRANOU

Úspěšná Turistická sezóna 2023 nabídla návštěvníkům celkem osm komentovaných vycházek, které si nenechalo ujít dvě stě osmdesát lidí, pět vycházek pro školní kolektivy a tři vycházky soukromé.

Rok jsme tradičně zahájili oslavou Mezinárodního dne průvodců. V městském kině jsme uvedli premiéru nového videospotu královského města Slaný s názvem: „Začalo to všechno žízní“, který infocentrum připravilo během roku 2022. Procházkou po městě jsme představili jednotlivé průvodce a společně si prohlédli městské divadlo včetně zákulisí. Tuto úspěšnou akci si nenechalo ujít více než 90 návštěvníků.

I vycházka ke Dni architektury, tentokrát na téma Moderní architektura, měla velký počet zájemců. Objekt, který jsme vybrali, byla městská spořitelna, kde se v současné době nachází Česká spořitelna. Účastníci vycházky se dozvěděli nejen o historii celé budovy, ale mohli nahlédnout i do suterénních prostor, kam obvykle není přístup. Několik zajímavostí nám prozradila i sama manažerka pobočky České spořitelny. Prohlídku budovy jsme zakončili na střeše u sousedí Spořivosti.

Věhlas naší sbírky slánek, která se nám stále rozrůstá a počet jednotlivých exponátů se blíží 4 000 kusů, se donesl až na severní Moravu, a tak jsme byli požádaní o zapůjčení cca 100 kusů slánek na výstavu Tajemství soli na zámku v Bruntále. Část naší sbírky si tak mohli během letních měsíců prohlédnout i návštěvníci ze vzdálenějších koutů naší republiky.

Za finanční podpory Středočeského kraje, odboru cestovního ruchu, vydalo infocentrum celobarevnou publikaci komiksů s názvem Bylo X Nebylo?! Komiksově legendy ze Slaného a Slánska. Vybrali jsme 8 nejzajímavějších pověstí vztahujících se ke královskému městu Slaný a jeho okolí. Každou pověst ztvárnil jiný autor svým jedinečným a originálním způsobem do komiksově podoby. Publikace zaměřená primárně na mladší generaci a rodiny s dětmi, pro které jsme chtěli historii města a jeho okolí přinést v jiné formě, vyšla ve formátu A4 a nákladu 500 kusů a zaznamenala vysoký ohlas.

Celkové příjmy infocentra v roce 2023 se vyšplhaly na více než **308 000 Kč**, což můžeme z finančního hlediska hodnotit jako úspěšný rok. Návštěvnost zatím stále zůstává mírně pod průměrem, na který jsme byli zvyklí z doby před pandemií.